

चतुर्दशसमद्वंद्वइति ॥ समपरिमाणचतुर्दशांगद्वंद्वः ॥ तदुक्तं ॥ भ्रुवौनासापुटेनेत्रेकर्णावोष्ठौचक्षुःकुटी ॥ कर्णौपादौस्फिजोयस्यसमौ
ज्ञेयःसभूपतिः ॥ स्कंधौगंडौतथादंताऊरूज्ञेयौचक्षुणीत्यन्यत्रपाठः ॥ चतुर्दंष्ट्रइति ॥ चतस्रोदंष्ट्रादंतपंक्तिद्वये प्रतिपार्श्वंशास्त्रोक्तलक्षणायस्य सः ॥ तच्च ॥ स्निग्धाघनाश्वद
शनाःसुतीक्ष्णदंष्ट्राःशुभाश्वतस्तइति॥दंष्ट्राणां तीक्ष्णत्वं क्रमुकादिस्वद्वन्द्वसमर्थत्वं ॥ चतुर्गतिरिति ॥ सिंहशार्दूलगजवृषभैश्चतुर्भिस्तुल्या गतिर्यस्य सः॥ महोष्ठहनुनासश्चेति ॥
महत्प्रशस्तमोष्ठहनुनासं यस्य सः॥तत्रोष्ठस्य प्राशस्त्यंविबफलादिवदरुणत्वेसतिमांसलत्वं॥हनोस्तु परिपूर्णमांसलोन्नतत्वं॥नासिकायास्तु दीर्घोन्नतरुचिरपुटत्वं॥पंचस्निग्धइ
ति॥पंच वाग्वक्त्रनखलोमत्वचं स्निग्धं यस्य सः॥अष्टवंशवान्॥प्रशस्ताष्टवंशाख्यावयववान् ॥ वंशशब्देन दैर्घ्यं विवक्षितं॥बाहूचनलकावूरुजंघेचेत्यष्टवंशकाः॥नलकावंगु
ल्यावितितीर्थः ॥१९॥ दशपद्मः ॥ मुखनेत्रास्यजिह्वोष्ठतालुस्तननखंकरौ ॥ पादौचदशपद्मानिपद्माकाराणियस्यचेति॥ आस्यमोष्ठमध्यं॥दशबृहत् ॥तानितु उरःशिरोल

चतुर्दशसमद्वंद्वश्चतुर्दंष्ट्रश्चतुर्गतिः॥ महोष्ठहनुनासश्चपंचस्निग्धोष्टवंशवान् ॥ १९ ॥ दशपद्मोदशबृहत्त्रिभिव्याप्तोद्विशुक्लवान्॥ षडु
न्नतोनवतनुस्त्रिभिव्याप्तोतिराघवः ॥ २० ॥ सत्यधर्मरतःश्रीमान्संग्रहानुग्रहेरतः ॥ देशकालविभागज्ञःसर्वलोकप्रियंवदः ॥ २१ ॥

लाटंचभीवाबाहुंसनाभयः ॥ पादौपृष्ठंश्रुतीचैवविशालास्तेमुखप्रदाइति ॥ त्रिभिः श्रीयशस्तेजोभिव्याप्तोयुक्तः ॥ द्विशुक्लवान् ॥ द्वौशुद्धौतुशुभौशुक्लौवंशौमातुःपितुस्तथेत्यु
क्तेः॥षडुन्नतः ॥ तानिच कक्षःकुक्षिश्चवक्षश्चघ्राणस्कंधललाटिकाः ॥ सर्वभूतेषुनिर्दिष्टाउन्नतास्तुमुखप्रदाइति ॥ पूर्वोन्नतस्निग्धत्वमुक्तं ॥ अत्र पंचस्निग्धत्वं षडु
न्नतत्वंचोभयमपि मतभेदादविरुद्धं॥एवं नानामतप्रदर्शनं रामस्य नानामतसंमतसर्वलक्षणयुक्तत्वसूचनाया॥नवतनुः॥नवसु सूक्ष्मः॥तानिच सूक्ष्माण्यंगुलिपर्वाणिकेशरोमन
खत्वचः॥ शेफश्चयेषांसूक्ष्माणितेनरादीर्घजीविनइतिप्रोक्तंषट्कं ॥मृदुश्मश्रुत्वं सूक्ष्मदृष्टित्वं सूक्ष्मबुद्धित्वंचेति नवसूक्ष्मत्वं॥दृष्टेःसौक्ष्म्यं रत्नपरीक्षांतसूक्ष्मदर्शनचातुर्यं॥बुद्धेः
सूक्ष्मत्वं तत्वसाक्षात्कारसमर्थत्वं ॥ त्रिभिव्याप्नोति धर्मार्थकामैः कालं यथोचितं व्याप्नोति ॥ त्रिवर्गसेवीत्यर्थः ॥२०॥ संग्रहानुग्रहे ॥ संग्रहोघनबलादीनां ॥ अनुग्रहस्ता
भ्यां प्रजारक्षणं ॥ तदुभयनिष्ठः ॥ २१ ॥